Lärarens sida: Mellan, text 17, Klonk

Textsamtal i grupp · åk 2–9

Det som står mellan raderna: Iris betalar halva, och hjälmen har fastnat förut.

I passet	
Före läsningen	Vad kan hända när man provar något innan man har köpt det?
Stoppet	Stanna efter *”Iris tittade på tanten, och sedan tog hon något ur fickan och lade det på bordet.”* Något är konstigt: två personer kan vara *”hon”*.
Tänka högt · fråga 3, Vem, syftning	*”Vänta, vem är ’hon’? Jag ser framför mig Iris och tanten vid bordet. Det står ’en tjugolapp var i fickan’, och det står ’tog hon något ur fickan’. Jag vet att det är den som köper som tar fram pengar. Alltså tror jag att hon är Iris och att det är hennes tjugolapp. Stämmer det? Jag läser vidare. ’Halva’, säger hon, och tanten stoppar sedeln i sin väska. Ja, det stämmer.”*
Fråga 1 · på raderna	En tjugolapp var.
Fråga 2 · mellan raderna, Var och när	Ledtrådarna: *”full av bord med gamla tallrikar”*; *”en cykel utan sadel”*; *”allt i lådan kostade fem kronor”*. Svar som texten stöder: en loppis. En tanke att pröva: *”En affär.”* En affär kan sälja begagnat, men här står borden på en parkering. Fråga tillbaka: *”Vad ligger på borden?”*
Fråga 3 · mellan raderna, Vem, syftning	Ledtrådarna: *”en tjugolapp var i fickan”*; *”för fyrtio kronor”*; *”Halva”*. Svar som texten stöder: Iris, med sin tjugolapp. En tanke att pröva: *”Tanten, hon står precis före.”* Men tanten säljer, och hon stoppar sedeln i sin väska. Fråga tillbaka: *”Vad är hälften av fyrtio?”*
Fråga 4 · mellan raderna, Varför	Ledtrådarna: *”tog fram en flaska matolja under bordet”*; *”Lugn, det här brukar hjälpa.”*; *”Prova du, den passar säkert”*. Svar som texten stöder: hon vill få loss hjälmen och har gjort det förut, eller hon vet att hjälmen fastnar, och därför sa hon att den passar. Båda håller när eleven visar en ledtråd. En tanke att pröva: *”Hon ska laga mat.”* Oljan kommer fram just när hjälmen sitter fast. Fråga tillbaka: *”Vad menar tanten med ’brukar’?”*
Fråga 5 · bortom raderna	Ett svar kan vara att Anton betalar, eftersom han tryckte ner hjälmen, att Iris betalar, eftersom hon sa åt honom att prova, eller att tanten inte borde ta betalt, eftersom hon sa att den passar och hade oljan redo. Ett bra svar tar ställning och visar ett skäl i texten.
Öppna frågor	*”Iris fnissar åt Anton i hjälmen. Hur tror ni att Anton tar det?”*; *”Allt i lådan kostade fem kronor. Varför tror ni att hjälmen kostar fyrtio?”*
Om eleven fastnar	Peka på *”en tjugolapp var i fickan”*.

© Niclas Fohlin. Ur Textsamtal i grupp, https://niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp.

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp

Klonk

Parkeringen bakom skolan var full av bord med gamla tallrikar, böcker med bruna kanter och en cykel utan sadel.
Någon ropade att allt i lådan kostade fem kronor. Anton och Iris gick från bord till bord med en tjugolapp var i fickan.

”Den där måste du prova”, sa Iris och lyfte en riddarhjälm av plåt ur lådan.
”Prova du, den passar säkert”, sa tanten bakom bordet och nickade.
Anton tryckte ner hjälmen över huvudet, och det sa klonk.
”Hur ser jag ut?” Rösten lät som om den kom ur en plåtburk.
”Som en riddare”, sa Iris och fnissade, ”fast en liten riddare.”
Anton drog och drog, men hjälmen satt fast.
”Då är den såld”, sa tanten, ”för fyrtio kronor.”
”Men det var hon som sa att jag skulle prova!” ropade Anton och pekade åt fel håll, på en golvlampa med fransar.
Iris tittade på tanten, och sedan tog hon något ur fickan och lade det på bordet.
”Halva”, sa hon, ”och resten betalar han.”
Tanten stoppade sedeln i sin väska och tog fram en flaska matolja under bordet. ”Lugn, det här brukar hjälpa.”

1. Vad hade Anton och Iris i fickan?
2. Vad är det för slags ställe som Anton och Iris är på? Hur vet du det?
3. Det står att ”hon” tar något ur fickan och lägger det på bordet. Vem är hon? Hur vet du det?
4. Varför har tanten en flaska matolja under bordet? Vad i texten får dig att tro det?
5. Vem borde betala för hjälmen? Varför?